

Negrīb būt sapieri būvniecības mīnu laukā

Saeimas deputāti ir gatavi veikt tikai tādus grozījumus Būvniecības likumā, pret kuru redakciju visām iesaistītajām pusēm nav pretenziju

Tāds ir Saeimas Tautsaimniecības, agrārās un vides politikas komisijas sēdes rezultāts, vērtējot iespējamos grozījumus Būvniecības likumā. Komisija aicināja mēneša laikā visas iesaistītās puses – Ekonomikas ministriju, pašvaldības, arhitektus, būvniekus – vienoties par konkrētām likuma grozījumu redakcijām un ar tām arī nākt uz Saeimu. Deputāti Ingmārs Līdaka un Ivars Zariņš atzina, ka «atvērt likumu», ja nav visu pušu vienošanās, nozīmētu grozījumu pieņemšanas ievilkšanu neprognozējamā laikā. Savukārt to, ka izmaiņas ir nepieciešamas, atzīst visi iesaistītie, jo tālāk dzīvot kā pašlaik vairs nevar, tāpēc ka pašreizējais regulējums būtiski apgrūtinājis būvniecības procesā iesaistīto, gan arī pasūtītāju nākotnes attīstību.

Investoriem ir bažas

Komisijas sēdē bieži tika locīts investoru vārds. Jau iepriekš par to, ka neprognozējamība būvniecības procesā atbaida ārvalstu investorus, stāstīja ārvalstu investīciju eksperts Ģirts Greiškalns. Viņš savu sacīto pamatoja, ka lielais administratīvais slogs, atšķirīgās likuma interpretācijas un sadrumstalotais valsts institūciju atbildību sadalījums būvniecības procesu ir padarījis teju neparedzamu, kavējot iesākto projektu

realizāciju un atturot no jaunu projektu uzsākšanas. «Nereti investoriem nākas saskarties ar piespiedu būvniecības ieceru atlikšanu dažādu viltus iemeslu, piemēram, populārsūdzību, dēļ, kuru izskatīšana tiesā var ilgt pat četrus piecus gadus,» skaidroja Ģ. Greiškalns. Rezultātā netiek īstenoti nedz plānotie projekti, nedz radītas darba vietas, nedz piesaistītas jaunas investīcijas. Vēl vairāk – šādas situācijas investoriem liek apsvērt iespēju izvēlēties citu valsti, kur turpmāk veikt ieguldījumus. Te noteikta loma, protams, ir arī tiesas praksei, jo tās varā ir noteikt pagaidu noregulējumu, ļaujot investoram izlemt, vai uzņemties risku un turpināt īstenot būvniecības ieceri, vai gaidīt, kamēr tiesa pieņem galīgo lēmumu, skaidroja Ģ. Greiškalns.

Arī ZAB Sorainen partnere Lelde Laviņa nesēn atzina, ka pirms diviem gadiem pieņemtajam jaunajam Būvniecības likumam nepieciešami apjomīgi grozījumi. «Pirmo gadu visi taustījās un nezināja, kā piemērot šo likumu. Otrajā gadā saprata, ka likumā ir daudz klupšanas akmeņu. Tagad jaunais un vecais likums ir ideāla bāze, lai no tiem abiem radītu ko labu,» uzsvēra L. Laviņa. Viņa arī norādīja, ka patlaban katra būvvalde likumu traktē pa savam un izvīrta dažādas

prasības, bet uzņēmēji nevar saprātīgā laikā un ar minimāliem līdzekļiem novērtēt, vai plānotais objekts uzņēmēja iecerētajā vietā būs uzbūvējams.

Vairāki virzieni

Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks Edmunds Valantis atzina, ka, lai risinātu problēmas, ir nepieciešamas izmaiņas, proti, attiecībā par to, kurš kurā brīdī atbild, tāpat jāsaīsina saskaņošanas process, jānovērš pārmērīgās prasības. Kā piemēru viņš minēja Valmieru, kurā, kopmītnēm rekonstrējot jumtu, obligāti jāpalielina durvju ailes par dažiem centimetriem, kā arī jānodrošina sienu akustika. Tās esot pārspīlētas prasības, no kurām ir jāatsakās. Saeimas deputāts Jānis Klaužs atgādina, ka «paši vien šo Būvniecības likuma brāķi esam radījuši un tagad jādome, kā to labot». Ekonomikas ministrija rosina būvprojekta saskaņošanas procesu saīsināt līdz 78 dienām, tajā skaitā būvatļaujas izsniegšana būvvaldēm jāveic 21 dienas laikā, tehnisko noteikumu izsniegšana - 14 dienās, būvprojekta saskaņošana ar komunikāciju turētājiem - 14 dienās, būvprojekta saskaņošana būvvaldē - 14 dienās, būves pieņemšana ekspluatācijā - 14 dienās. Turklāt būvprojektu saskaņošanai un būves pieņemšanai-nododšanai piemēro klusēšanas-pieņemšanas principu, nepagarinot lēmumu pieņemšanas termiņu.

Izmaiņas neizbēgamas

Latvijas Arhitektu savienības pārstāve Elīna Rožlapa norādīja, ka atbildības jautājumā ir radīts savdabīgs haoss, jo vienā

situācijā atbild juridiska persona, citā - konkrētais speciālists. Bez tam pēc kāda laika, kad rodas problēmas, neviena atbildīgā nav, jo juridiskā persona, kura attiecīgu darbu veikusi, vairs nepastāv. E. Rožlapa atzina, ka idejiski atbalsta izmaiņu nepieciešamību, bet ne tādā redakcijā, kādu kā melnrakstu radījuši Ekonomikas ministrija. Latvijas Būvuzņēmēju partnerības vadītāja Baiba Fromane aicināja samazināt uz būvvaldēm «vedamo dokumentu, furgonus» un tā atvieglot dzīvi gan būvvaldēm, gan arī uzņēmējiem. Tāpat ir jāpārskata saskaņošanas jautājums, piemēram, par nebūtiskām izmaiņām būvprojektā, vēl jo vairāk, ja tās neatstāj būtisku ietekmi. E. Valants norādīja, ka grozījumi radītu situāciju, kurā būvvaldes neizskata būvuzraudzības plānu un neatbild par būvprojekta kvalitāti, bet būvvaldes pārzinā būtu vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, tajā skaitā teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi, būvvaldei jāpārliecinās par prasības par trešo personu un valsts un pašvaldības institūciju saskaņojumu un atļauju nepieciešamību. Būvvaldei gan būtu jākontrolē būvju ekspluatācija. Kritiskas piezīmes par grozījumu izstrādes procesu un arī par pašreizējo kārtības rullī, kas jāievēro būvvaldēs, izskatot jebkuru projektu, bija pašvaldībām un to būvvaldēm. Inese Aizstrauta norādīja, ka nevar piekrist vienkāršošanai, piemēram, gadījumā, ja ir vēlme demontēt starpsienu: jāizsver, kas tā par starpsienu, kādas sekas tās demontāža var radīt daudzdzīvokļu ēkā.

Māris Ķirsons